

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v trestnej veci obžalovaného **MUDr. A. O.**, pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006 prerokoval na verejnom zasadnutí 24. apríla 2008 v Bratislave odvolanie obžalovaného proti rozsudku Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, sp.zn. BB – 4 Tš 1/2005 z 02. júna 2006 a rozhodol

t a k t o:

Podľa § 256 Tr. por. v znení účinnom do 01. januára 2006 odvolanie obžalovaného MUDr. A. O. **sa z a m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e:

Rozsudkom Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica z 02. júna 2006, sp. zn. BB – 4 Tš 1/2005 bol obžalovaný MUDr. A. O. uznaný za vinného z trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. v znení účinnom do 01. januára 2006 (ďalej len Tr. zák.) na tom skutkovom základe, že

v dňoch 23. októbra 1996 a 27. novembra 1996 na N. Ú. vo V. K. pred notárom JUDr. F. O. v úmysle získať vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ktoré sa nachádzajú v katastrálnom území K., zapísaných na LV č. X. (v súčasnosti po prečíslovaní na LV č. X.), spolu v podiele X. a na LV č. X. (v súčasnosti po prečíslovaní na LV č. X.) v celosti, uskutočnil v zmysle § 63 zákona č. 323/1992 Zb. o Notárskom poriadku vyhlásenie o nadobudnutí vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam vydržaním, predstierajúc oprávnenú držbu predmetných nehnuteľností od údajného nadobudnutia v roku 1951 na základe darovacej zmluvy od svojich starých rodičov G. O. a M. O., rod. M., ktorí mali

predmetné nehnuteľnosti nadobudnúť v roku 1919 kúpou od pôvodných vlastníkov a následne získať vlastníctvo vydržaním, čo sa nezakladalo na pravde, tieto nepravdivé vyhlásenia urobil MUDr. A. O. pred notárom JUDr. F. O. a tak boli tieto vyhlásenia osvedčené notárskymi zápisnicami č. N., N. a N., na základe ktorých bol zapísaný do katastra nehnuteľností, vedenom na vtedajšom Okresnom úrade v Stropkove ako vlastník týchto nehnuteľností, vo vyššie uvedenom podiele, pričom hodnota ním takto nadobudnutého podielu predstavovala sumu 75 020 285 Sk, o ktorú poškodil Slovenskú republiku, zastúpenú P. L., š. p., B. B. a ďalších podielových spoluvlastníkov takto prevedených nehnuteľností.

Za to mu bol uložený podľa § 250 ods. 5 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov.

Pre výkon uloženého trestu bol obžalovaný MUDr. A. O. podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. zaradený do I. (prvej) nápravno-výchovnej skupiny.

Podľa § 229 ods. 1 Tr. por. v znení účinnom do 01. januára 2006 (ďalej len Tr. por.) boli poškodené strany Slovenská republika, zastúpená štátnym podnikom L. S. R., N.. S. č. X., B. B., M. D., E. V., H. H., J. L., H. S., J. V., A. D., H. S., právni nástupcovia po E. O., J. G., M. G., J. G., H. S., M. M., A. F., Mgr. J. D., M. D., J. V., A. V., J. P., J. Š., J. D., Š. L. a T. Š. odkázaní s nárokom na náhradu škody na konanie o veciach občiansko-právnych.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie obžalovaný MUDr. A. O., ktoré odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu. V písomných dôvodoch uviedol, že sa necíti byť vinný. Je presvedčený, že v jeho prípade nebolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané naplnenie všetkých obligatórnych znakov skutkovej podstaty žalovaného trestného činu. Vo vzťahu k objektívnej stránke skutkovej podstaty trestného činu podvodu jedným z obligatórnych znakov je obohatenie sa páchatel'a alebo iného na škodu cudzieho majetku. Namietal, že pod zákonným pojmom „obohatenie“ sa rozumie neoprávnené rozmnoženie majetku páchatel'a alebo niekoho iného a to buď jeho rozšírením, t.j. nadobudnutím vlastníckeho práva k určitým či už hnutel'ným, alebo nehnuteľným veciam, alebo ušetrením nákladov, ktoré by inak boli z majetku páchatel'a alebo iného

vynaložené. V tomto zmysle, v jeho prípade nedošlo k obohateniu sa. Ďalej zdôraznil, že podľa § 2 ods. 2, ods. 3 zák.č. 293/1992 Zb. mal byť po dobu desať rokov odo dňa zápisu do katastra nehnuteľností vedený vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam len v postavení oprávneného držiteľa a nie vlastníka nehnuteľností. K sporným pozemkom nenadobudol vlastnícke právo ani de iure ani de facto a preto z jeho strany nedošlo k žiadnemu obohateniu sa. Za pochybenie štátnych orgánov pri zápise do katastra nehnuteľností nemôže niesť zodpovednosť.

Ďalší dôvod, pre ktorý podľa obžalovaného nebola naplnená objektívna stránka žalovaného trestného činu je ten, že nebolo preukázané, že by uviedol svojim konaním niekoho do omylu, čo sa týka vlastníctva k sporným pozemkom. V čase spáchania skutku bol presvedčený o jeho vecnom práve k dotknutým nehnuteľnostiam.

V prípade trestného činu podvodu ide o úmyselný trestný čin. Aj v čase spáchania skutku a aj v súčasnosti sa cíti byť vlastníkom nehnuteľností, pričom vychádza z konkrétnych skutočností, napr. z prejavu vôle starých rodičov, z listín v maďarčine a nemčine preukazujúcich jeho vlastníctvo, preto nemohol mať úmysel v tejto súvislosti uviesť kohokoľvek do omylu a spôsobiť mu škodu. Subjektívna stránka trestného činu preto naplnená taktiež nebola.

Ďalej obžalovaný v dôvodoch odvolania položil otázku, prečo ak Správa katastra predložil verejné listiny (predmetné notárske osvedčenia) preukazujúce vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ku ktorým si vlastnícke práva uplatňovali aj ďalšie osoby, nepostupovala Správa katastra v zmysle § 37 ods. 1 zák. č. 162/1995 Z.z., teda mala mu osvedčenia vrátiť, záznam nevykonať a mala ho vyzvať, aby podal na súd návrh na začatie konania o určenie vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam.

S poukazom na tieto dôvody navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací zrušil napadnutý rozsudok podľa § 258 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. a sám podľa § 259 ods. 3 Tr. por. rozhodol tak, že ho podľa § 226 písm. b/ Tr. por. spod obžaloby v celom rozsahu oslobodí. Alternatívne navrhol, aby odvolací

súd, po zrušení napadnutého rozsudku, vec podľa § 259 ods.1 Tr. por. vrátil súdu prvého stupňa, aby ju znovu prejednal a rozhodol.

Na základe podaného odvolania odvolací súd po zistení, že nebol daný dôvod na rozhodnutie podľa § 253 Tr. por. (odvolanie bolo podané osobou oprávnenou a v zákonnej lehote), postupom podľa § 254 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov rozsudku, proti ktorým mohol odvolateľ podať odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré rozsudku predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného MUDr. A. O. nie je dôvodné.

Po preskúmaní obsahu predloženého spisového materiálu odvolací súd zistil, že prvostupňový súd vykonal dokazovanie v smere a v rozsahu potrebnom pre náležité objasnenie skutkového stavu veci, všetky dôkazy boli vykonané v súlade so zákonom, súd ich dôsledne vyhodnotil jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach, riadiac sa pri tom ustanovením § 2 ods. 5, ods. 6 Tr. por. a na základe výsledkov vykonaného dokazovania správne ustálil skutkový stav, vinu obžalovaného MUDr. O. a jeho konanie aj správne právne kvalifikoval.

V súlade s ustanovením § 125 Tr. por. prvostupňový súd v dôvodoch rozsudku vyložil, ktoré skutočnosti vzal za preukázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaného dokazovania. Z odôvodnenia je zrejmé ako sa súd vyrovnal s obhajobou obžalovaného MUDr. O. a tiež, akými právnymi úvahami sa súd spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti v otázke viny ako trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. a v otázke trestu, ktorý obžalovanému uložil. S dôvodmi rozsudku súdu prvého stupňa sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil.

Aj keď obžalovaný MUDr. O. v priebehu celého konania svoju vinu popieral a aj v rámci odvolacieho konania tvrdil, že sa cíti byť vlastníkom sporných nehnuteľností, jeho vinu mal v plnom rozsahu na základe výsledkov vykonaného dokazovania za preukázanú aj odvolací súd a nemohol tak akceptovať odvolacie námietky obžalovaného. Obžalovaný MUDr. O. vo svojej výpovedi ohľadne nadobudnutia jeho vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam uvádzal fakty, ktoré

nebolo možné verifikovať okrem jeho tvrdení inými dôkazmi, resp. uvádzal skutočnosti, ktoré ďalším dokazovaním boli vyvrátené.

Predovšetkým treba zdôrazniť, že obžalovaný svoje vlastnícke právo k pozemkom odvodzoval od prejavu vôle jeho starých rodičov, ktorí ho mali ustanoviť za výhradného dediča, resp. mali ho určiť za univerzálneho vlastníka na základe darovacej zmluvy, ktorá bola začiatkom 50-tých rokov spísaná formou zápisnice pred notárom v Brezne. Takéto tvrdenie obžalovaného samozrejme starí rodičia už potvrdiť nemôžu, pretože dávno nežijú, ale nepotvrdili ich ani najbližší príbuzní obžalovaného.

Svedkyňa Ing. M. P. – sestra obžalovaného vypovedala, že žiadnu darovaciu zmluvu nevidela. Teta M. O., ktorú uvedená svedkyňa na starosť doopatrovala a ktorá mala dokumenty preukazujúce vlastníctvo obžalovaného k pozemkom ukrývať, taktiež nikdy pred ňou nehovorila, že brat A. (obžalovaný) bude, alebo bol obdarovaný od starých rodičov spornými pozemkami. To, že obžalovaný mal byť obdarovaný sa dozvedela len od neho. Vyslovila aj domnienku, že keby boli dedili, boli by isto dedili všetky tri deti a nie len obžalovaný. Tiež brat obžalovaného – Ing. V. O. vo výpovedi uviedol, že teta M. O., disponujúca dokumentami preukazujúcimi vlastníctvo obžalovaného k pozemkom, nikdy pred ním nespomínala žiadny majetok, ktorý by mal brat získať darovaním.

Tvrdenie obžalovaného v tomto smere teda ostalo osihotené, nepotvrdené žiadnym iným hodnoverným dôkazom. Napokon obžalovaný hodnovernosť tohto faktu sám spochybnil, keď uviedol, že obsah zmluvy nepoznal, pretože jej nerozumel.

Vlastnícke právo k pozemkom ďalej obžalovaný odvodzoval od existencie listinných materiálov, ktoré boli v jazyku maďarskom a nemeckom a ktoré mal získať po smrti tety M. O..

Existencia týchto dokumentov zostala počas celého konania zahalená okolnosťami, ktoré spochybňujú či vôbec takéto dokumenty existovali a ak, áno či skutočne preukazovali vlastníctvo obžalovaného k sporným pozemkom.

Z dokazovania vyplýva, že dokumenty mala ukrývať teta M. O.. Táto však o nich nehovorila ani s osobou, ktorá ju opatrovala až do smrti, t.j. so svedkyňou Ing. P. Obžalovaný vypovedal, že presný obsah materiálov nepoznal, ani im nerozumel, lebo boli v maďarčine a v nemčine. Sám o preklad týchto materiálov záujem nemal (čo je viac ako čudné, keďže mali preukazovať jeho vlastníctvo k viac ako 75 milionovému majetku), pretože preklad materiálov mal zabezpečovať JUDr. P..

Tvrdenie obžalovaného, že materiály študoval a ich preklad zabezpečoval JUDr. P. P., na základe čoho mu vysvetlil, že je vlastníkom nehnuteľnosti po starom otcovi, ktorý ich odkúpil od obchodníkov s drevom, tento svedok jednoznačne poprel. Svedok JUDr. P. totiž vypovedal, že obžalovaný sa radil s ním všeobecne ohľadne nejakých pozemkov a v tejto súvislosti mu predložil listiny, ktoré boli v jazyku maďarskom a nemeckom. Právny rozbor týchto dokumentov nerobil, lebo maďarský jazyk ovláda len v podobe „kuchynskej reči“ a nemecký jazyk neovláda. Len od obžalovaného sa mal dozvedieť, že na základe týchto listín mali jeho predkovia nadobudnúť určité nehnuteľnosti.

Svedok JUDr. F. O., ktorý ako ďalšia osoba mal prísť do styku s predmetnými listinami vypovedal, že obžalovaný mu ich predložil v súvislosti s vydaním osvedčenia o vyhlásení obžalovaného o tom, že je vlastníkom sporných pozemkov. Listiny boli v maďarskom a nemeckom jazyku. Obžalovaný nemal ich úradný preklad, preto ich pri spisovaní notárskych zápisníc ani nepoužil. Nevedel, či išlo o darovacie listiny, alebo o kúpne zmluvy. Predmetnými listinami sa vôbec nezaoberal, pretože dostatočne tieto jazyky neovláda. V čase vyhotovovania notárskych zápisníc nemal dôvod neveriť vyhláseniu obžalovaného, že je vlastníkom predmetných pozemkov. Jeho povinnosťou ani nebolo preverovať, či vyhlásenie účastníka konania pri osvedčovaní vyhlásenia je pravdivé.

V čase, keď notárska komora žiadala od notára JUDr. O. predmetné listiny, aby preskúmala ich obsah a na základe toho i postup notára pri vydávaní osvedčujúcich notárskych zápisníc, obžalovaný uviedol, že listiny boli odcudzené z auta jeho brata. Túto skutočnosť potvrdil svedok Ing. V. O., ktorý uviedol, že listiny mu boli odcudzené z jeho auta v čase, keď sa zúčastnil rokovania. Zámok na aute

porušený nebol, nezistil ani iné známky vlámania sa do auta, polícii krádež nenahlásil, ani iným spôsobom sa nesnažil zistiť kto listiny z jeho auta mohol odcudziť. Tieto okolnosti ohľadne straty listín sú nepochopiteľné, pretože ak skutočne preukazovali vlastníctvo obžalovaného k sporným pozemkom, boli by spôsobilé ho zbaviť akejkoľvek viny a podozrenia z podvodného konania. Je preto zarážajúce, že listiny preukazujúce vlastníctvo k majetku v hodnote viac ako 75 miliónov obžalovaný dal tak ľahkovážne z ruky, neurobil si z nich kópiu, jeho tvrdenie, že ich mal uložené nepretržite u JUDr. P. tento svedok vyvrátil.

Obhajobné tvrdenie obžalovaného, že jeho starý otec bol horárom u K., spravoval ich lesy a tak sa dostal k ľuďom ktorí vlastnili sporné pozemky a tieto od nich odkúpil, aby na nich mohol hospodáriť, bolo vyvrátené výpoveďou svedka E. V. – starostu obce K. Tento svedok vypovedal, že rodina O. v katastrálnom území K. nikdy nevlastnila ani nemala v držbe žiadne nehnuteľnosti. Predložil súdu o tom aj listinné dôkazy, ktoré sú súčasťou spisu a ktoré boli podkladom i pre dokazovanie v civilnom konaní o žalobe na určenie vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam. Okresný súd v Starej Ľubovni rozsudkom z 11. apríla 2006, sp. zn. 2 C 99/2004 vyslovil, že sporné nehnuteľnosti sú vlastníctvom štátu. Štát tieto nehnuteľnosti nadobudol na základe konfiškácie, pričom konfiškačná listina je súčasťou spisu. Doklady preukazujú vlastníctvo štátu a pôvodných vlastníkov, medzi ktorými však meno O. nefiguruje.

Obžalovaný O. teda už v čase, keď požiadal notára o spísanie notárskych zápisníc osvedčujúcich jeho vyhlásenie, na základe ktorých bol následne v katastri nehnuteľností zapísaný ako vlastník nehnuteľnosti vedel, že jeho vyhlásenie nie je pravdivé. Jeho starý otec G. O. nikdy nebol vlastníkom sporných pozemkov a preto ich obžalovanému ani darovať nemohol. Existencia darovacej listiny nebola hodnoverným spôsobom (okrem tvrdenia obžalovaného) preukázaná. O tom, že takáto listina neexistovala svedčí aj fakt, že keby ju obžalovaný skutočne vlastnil, nemusel by žiadať notára o vydanie osvedčenia o jeho vyhlásení o nadobudnutí vlastníctva k nehnuteľnostiam, ale rovno na základe takejto darovacej listiny by požiadal o zápis do katastra nehnuteľností a nemusel by odkupovať pozemok od svedka E. H., ak by ho už bol získal darovaním.

Znalec z odboru geodézie a kartografie M. T. v znaleckom posudku identifikoval sporné parcely v katastrálnom území Korunková a ustálil, že pôvodné pozemnoknižné parcely boli v roku 1860 zapísané na pôvodnú vlastníčku J. P. Následne došlo k podielovému deleniu vlastníctva pozemkov. Vo veci vypočutí svedkovia – poškodení súdu predložili listiny na základe, ktorých sa stali vlastníkami pozemkov a z ktorých vychádzal aj súd v rámci konania o žalobe na určenie vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam a rozhodol, že vlastníkom pozemkov nie je obžalovaný MUDr. O..

Úmyslené podvodné konanie obžalovaného aj podľa odvolacieho súdu spočívalo v tom, že obžalovaný napriek tomu, že vedel, že nie je vlastníkom sporných pozemkov, nedisponoval žiadnou darovacou listinou ani inými dokumentami, ktoré by jeho vlastníctvo preukazovali, urobil nepravdivé vyhlásenie pred notárom, ktoré si formou notárskej zápisnice nechal osvedčiť. Využil situáciu, že notár nebol povinný preskúmať pravdivosť takéhoto vyhlásenia. V tejto súvislosti možno podotknúť, že aj notár JUDr. F. O. pri vydávaní osvedčenia nepostupoval striktnie podľa zákona, ale táto okolnosť nemôže obžalovaného zbaviť trestnej zodpovednosti. Obžalovaný MUDr. O. v podvodnom úmyselnom konaní pokračoval, keď osvedčenia vyhlásení o vlastníctve k pozemkom, o ktorých vedel, že sú nepravdivé, predložil katastru nehnuteľností s tým, aby bol zapísaný ako vlastníkom pozemkov.

Obhajobné tvrdenie obžalovaného, že sa de facto ani de iure nestal vlastníkom pozemkov a teda sa ani neobohatil taktiež neobstoja.

Obžalovaný sa na základe zápisu do katastra nehnuteľností, vedenom na Okresnom úrade v Stropkove začal aj správať ako vlastníkom pozemkov. Založil nové pozemkové spoločenstvo vlastníkov lesov, sám vypracoval zoznam vlastníkov ním vytvoreného spoločenstva, pričom v ňom uvedení vlastníci o ničom nevedeli (svedkovia J. L., H. S. a pod.), vyhotovil písomnosti o tom, že sa konala ustanovujúca schôdza nového spoločenstva, sám sa nominoval do funkcie predsedu a sám vypracoval i návrh na zaregistrovanie spoločenstva. Svedok M. D. – predseda S. U. a S. L., P. S. K. vypovedal, že až v dôsledku podanej žaloby Okresný súd vo Svidníku rozhodol, že obžalovaný založil pozemkové spoločenstvo neoprávnene.

Obžalovaný tiež vystupujúc ako vlastník pozemkov tieto v roku 1997 prenajal firme, ktorá začala s ťažbou dreva, čomu bolo zabránené až políciou a predbežným opatrením súdu, ktorým bolo obžalovanému zakázané disponovať s týmito nehnuteľnosťami. Obžalovaný tiež so svedkom, A. H. založili S. A. – V. P., a. s., N. O., ktorého činnosťou malo byť hospodárenie s lesmi. Pozemky, ktoré obžalovaný podvodným konaním získal do vlastníctva mali byť nepeňažným vkladom do tejto spoločnosti. Všetky tieto skutočnosti preukazujú listinné dôkazy, ktoré sú súčasťou spisu.

Výška škody, ktorú obžalovaný svojim konaním spôsobil, bola znaleckým dokazovaním vyčíslená na sumu 75 020 285 Sk.

Súd prvého stupňa postupoval v súlade so zákonom aj pri úvahách o voľbe druhu a výmery trestu. S prihliadnutím na vysoký stupeň spoločenskej nebezpečnosti konania obžalovaného, ale najmä na výšku spôsobenej škody (vyše 75 miliónov korún), ktorá založila právnu kvalifikáciu konania obžalovaného aj podľa ods. 5 § 250 Tr. zák., uloženie iného druhu trestu ako trestu nepodmienečného neprichádzalo do úvahy.

Pri výmere trestu súd dôkladne zvažil i poľahčujúce okolnosti, ktorými boli vek obžalovaného a skutočnosť, že doposiaľ viedol riadny život, do rozporu so zákonom sa nedostal, preto trest uložený v dolnej polovici zákonom stanovenej trestnej sadzby považoval aj odvolací súd za primeraný a zákonný.

Odvolací súd sa stotožnil aj s názorom prvostupňového súdu, že na zabezpečenie nápravy a prevýchovy obžalovaného bude postačujúce, aby uložený trest vykonal v najmiernejšej nápravno-výchovnej skupine. Výrok o zaradení obžalovaného na výkon trestu do prvej nápravno-výchovnej skupiny je preto zákonný a správny.

Zákonom zodpovedá i výrok o náhrade škody, ktorým boli poškodení podľa § 229 ods. 1 Tr. por. s nárokom na náhradu škody odkázaní na konanie o veciach občianskoprávných. Rozsah dokazovania, ktoré by bolo nutné vykonať pre rozhodnutie o povinnosti obžalovaného nahradiť spôsobenú škodu jednotlivým poškodeným, by celkom zjavne presahoval rámec potrieb trestného konania, ktorého účelom

je, aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia boli podľa zákona spravodlivo potrestaní.

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací nezistil dôvod pre zmenu prvostupňového rozsudku v žiadnom smere, vo všetkých jeho výrokoch ho považuje správny za zákonný a preto podľa § 256 Tr. por. odvolanie obžalovaného MUDr. A. O. ako nedôvodné zamietol.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 24. apríla 2008

JUDr. Juraj M a j c h r á k, v.r.
predseda senátu

Vypracovala: JUDr. Jana Serbová

Za správnosť vyhotovenia: